

ĐỀ THI CHÍNH THỨC VÀO 10
MÔN: NGỮ VĂN – HÀ TĨNH NĂM 2025

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích:

Mẹ ơi, có thể trong cuộc chiến đấu này
Con sẽ ngã xuống
Ngã xuống bình thường
Như bao đồng đội của con
Để mái nhà gianh mẹ được yên ả
Dưới sắc nắng vàng ...
Và, có thể là, sáng mai bùng mắ ra
Mẹ sẽ nhận về một tờ giấy ...
Như nhiều bà mẹ ở làng
Tờ giấy mỏng manh
Nhưng lại nặng hơn ngàn tấn bom
Trút xuống tuổi già của mẹ
Cho dù thế, mẹ cũng đừng khóc nhé
Con không chết đâu

Xin mẹ cứ đọc Kiều
Cho căn nhà trở lại yên tĩnh
Dưới bóng cây bàng lãng hoàng hôn
Xin mẹ cứ ngồi tựa cửa chờ con
Như những ngày xưa
Mỗi chiều con đi học về
Và mẹ lại lắng nghe
Tiếng bước chân bầy trẻ nhỏ
Chúng ôm sách, bá vai nhau,
rúc rích cười
đi ngang qua cửa sổ.
[...]

(Trích Thư gửi Mẹ, Tuyển thơ Trần Đăng Khoa, NXB Kim Đồng, 2000, tr. 349-350)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định thể thơ của đoạn trích.

Câu 2. Theo đoạn trích, có thể “sáng mai bùng mắ ra” người mẹ sẽ nhận về cái gì?

Câu 3. Trình bày hiệu quả nghệ thuật của biện pháp tu từ so sánh trong những dòng thơ:

Con sẽ ngã xuống
Ngã xuống bình thường
Như bao đồng đội của con

Câu 4. Em hiểu nội dung những dòng thơ sau như thế nào?

Xin mẹ cứ đọc Kiều
Cho căn nhà trở lại yên tĩnh

Câu 5. Em hãy nêu một thông điệp có ý nghĩa được gợi ra từ đoạn trích và lý giải.

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) phân tích tình cảm của nhân vật trữ tình con đối với mẹ trong đoạn trích ở phần Đọc hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm)

Ngạn ngữ có câu: “Cha con đồng lòng thì đất cũng hóa ra vàng, anh em cùng sức thì đá cũng thành ra ngọc”.

Tình cảm gia đình có ý nghĩa quan trọng trong cuộc sống mỗi người. Theo em, làm thế nào để gắn kết các thành viên trong gia đình với nhau?

Em hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) để trả lời cho câu hỏi trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN BỞI BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM**

Phần	Câu	Hướng dẫn giải
I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)	Câu 1.	Thể thơ tự do
	Câu 2.	Theo đoạn trích, sáng mai bừng mắt ra người mẹ sẽ nhận về: một tờ giấy
	Câu 3.	Biện pháp so sánh. Tác dụng: - Thể hiện tinh thần dũng cảm, sẵn sàng hy sinh vì Tổ quốc của người lính trẻ. - Khẳng định sự bình thản, hiên ngang của những người lính, coi cái chết là điều bình thường giữa chiến trường khốc liệt.
	Câu 4.	<i>HS căn cứ vào câu thơ và đưa ra cách hiểu phù hợp</i> Gợi ý: - Những dòng thơ thể hiện tấm lòng yêu thương, sự lo lắng và mong muốn của người con dành cho mẹ. Người con mong mẹ giữ thói quen đọc Truyện Kiều, để căn nhà vui với cô quạnh, trở lại với sự bình yên, tĩnh lặng như những ngày xưa. - Đồng thời, câu thơ còn thể hiện sự an ủi của người con dành cho mẹ, để mẹ thêm vững vàng trước nỗi đau.
	Câu 5.	<i>HS dựa vào nội dung văn bản, rút ra thông điệp và có lí giải phù hợp</i> <i>Gợi ý thông điệp.</i> - Tình mẫu tử, tình cảm gia đình là thứ tình cảm thiêng liêng, cao quý giúp con vượt qua mọi khó khăn. - Sự hi sinh, dũng cảm của người lính trẻ. - ...
PHẦN II. VIẾT	Câu 1. (2,0 điểm)	I. Mở đoạn

(6,0 điểm)	- Giới thiệu khái quát vấn đề nghị luận II. Thân đoạn *Tình cảm của con dành cho mẹ - Tình cảm yêu thương, quan tâm mẹ: + Người con nghĩ đến mẹ giữa chiến trường khốc liệt, lo sợ mình có thể ngã xuống. + Mong ước sự hy sinh của mình giúp mẹ có một cuộc sống yên bình: - Sự thấu hiểu và lo lắng cho mẹ: + Người con hiểu nỗi đau mà mẹ sẽ phải chịu đựng nếu nhận “tờ giấy báo tử” + Dù vậy, con vẫn an ủi mẹ, mong mẹ không đau buồn - Khao khát giữ gìn sự bình yên cho mẹ: Khuyên mẹ “cứ đọc Kiều” để lòng được thanh thản, trở lại cuộc sống thường nhật. => Tình cảm sâu sắc, thiêng liêng. Dù đang đối diện với cái chết, người con vẫn hướng về mẹ, lo lắng, an ủi mẹ. * Nghệ thuật - Ngôn ngữ giản dị, gần gũi, đầy cảm xúc - Sử dụng linh hoạt các biện pháp tu từ,.... III. Kết đoạn Tổng kết vấn đề nghị luận
Câu 2. (4,0 điểm)	I. Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận: Cách thức gắn kết các thành viên trong gia đình II. Thân bài: * Giải thích: - Gắn kết gia đình là sự yêu thương, thấu hiểu, sẻ chia giữa các thành viên. - Gắn kết gia đình là biểu hiện của một mái ấm hạnh phúc, nơi mọi người gắn bó với nhau cả về tình cảm và trách nhiệm. * Ý nghĩa của việc gắn kết các thành viên trong gia đình? - Giúp xây dựng một môi trường sống tích cực, ấm áp. - Là nền tảng để con cái phát triển tốt về nhân cách và tâm lý. - Giúp các thành viên cùng nhau vượt qua khó khăn, khủng hoảng. - Là một phần quan trọng để xây dựng xã hội lành mạnh, có đạo đức. *Làm thế nào để gắn kết các thành viên trong gia đình?

	- Dành thời gian cho nhau: Ăn cơm chung, trò chuyện, tổ chức các hoạt động gia đình. - Tôn trọng, lắng nghe và thấu hiểu nhau: Tránh áp đặt, khuyến khích chia sẻ cảm xúc. - Thể hiện tình yêu thương qua hành động: Quan tâm, giúp đỡ lẫn nhau trong cuộc sống. - Biết tha thứ và cảm thông: Tránh cãi vã, trách móc, học cách bỏ qua lỗi lầm. - Chung tay giữ gìn nề nếp gia đình: Cùng nhau thực hiện những giá trị đạo đức, truyền thống tốt đẹp. HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp. III. Kết bài: Khẳng định lại vấn đề: Gắn kết giữa các thành viên là nền tảng tạo nên một mái ấm trọn vẹn và hạnh phúc.
--	---